

1. Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımı, farklı milletleri bünyesinde barındıran Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecine girmesine neden oldu. Özellikle Balkanlardaki Hristiyan topluluklar, milliyetçilik akımının etkisi ve büyük Avrupa devletlerinin de kışkırtmaları sonucu bağımsızlıklarını elde etmek için ayaklanmaya başladılar. Osmanlı Devleti'nde milliyetçiliğin etkisiyle ilk olarak 1804'te Sırlar isyan etti. 1829 Edirne Antlaşması'yla Yunanlar bağımsızlıklarını kazandı. Devam eden dağılma süreci, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda alınan ağır yenilgi sonrası 1878 yılında imzalanan Berlin Antlaşması ile hız kazandı. Bu antlaşma ile bağımsızlıklarını kazanan Sırbistan, Karadağ ve Romanya Osmanlı Devleti'nden ayrıldılar.

Verilen metin değerlendirildiğinde, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Osmanlı Devleti'nin denge politikası izlediğine
B) Çok uluslu yapısının ülkenin dağılmasında etkili olduğuna
C) Toprak bütünlüğünün alınan önlemlerle korunduğuna
D) Ülkenin dağılmasını önlemek için fikir akımları ortaya atıldığına

2. Fransız İhtilali sonrası ortaya çıkan "milliyetçilik" akımının etkisiyle azınlık isyanları devam ederken XIX. yüzyılın ortalarına doğru Osmanlı Devleti'nde aydın bir grup kendini göstermeye başladı. Fransız İhtilali ile dünyada yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen ve *Jön Türkler* olarak bilinen bu grup, azınlık isyanlarını önlemek için farklı bir fikir ortaya koydu. *Jön Türklere* göre azınlıkların isyan etmesinin temel nedeni, padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Onlara göre azınlık isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste azınlıklara da temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde, Jön Türklerin ülkenin kurtuluşu için hangi yönetim biçimini istediği söylenebilir?

- A) Teokrazi   B) Monarşi   C) Cumhuriyet   D) Meşrutiyet

3.

...Hiç unutmam. Bir kış gecesi, büyük kardeşim sobaya birkaç odun attıktan sonra mindere oturmuş ve kitaplarını karıştırmaya başlamıştı. Annem sordu: "Ne okuyorsun oğlum?" Büyük kardeşim hemen cevap verdi: "...Plevne muharebeleri, Osman Paşa..." Annem bir şey söylemedi ve derin düşüncelere daldı. Sonra yerinden kalkarak büyük kardeşimin saçlarını okşadı, okşadı: "İnşallah sen de onun gibi olursun Mustafa'm!" dedi...

D. Genç Acar, "Makbule Atadan'ın Atatürk'e İlişkin Anlattıkları Üzerine Bir Basın Taraması, s. 1104.

Verilen metin değerlendirildiğinde, okuduklarının Mustafa Kemal'de hangisinin oluşmasına katkı sağlaması beklenemez?

- A) Tarih bilincinin   B) Milliyetçiliğin   C) Vatanseverliğin   D) Sanat sevgisinin

4.

Görsel değerlendirildiğinde Selânik için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı şehirlerle demir yolu bağlantısı vardır. B) Avrupa'daki fikirlere açıktır.
C) Ekonomik olarak gelişmiştir. D) Çok uluslu bir yapıya sahiptir.

5. Mustafa Kemal 1913'te Bulgaristan'ın başkenti Sofya'ya askerî ataşe olarak atanmıştır. O günlerde Sofya'da sosyal hayat çok canlıydı. Üst düzey yetkililerin katıldığı danslı, yemekli toplantılarda Mustafa Kemal, Avrupa devletlerinin temsilcileriyle doğrudan görüşme ve fikirlerini paylaşma imkânı buldu.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde, Sofya'daki faaliyetlerinin Mustafa Kemal'in hangi alanda gelişimine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Askerlik B) Diplomasi C) Eğitim D) Ekonomik

6.

Mustafa Kemal, Şam'da görev yaparken "Vatan ve Hürriyet Cemiyeti" adıyla bir cemiyet kurmuştur. Cemiyet için neden bu ismi seçtiğini soranlara şu yanıtı vermiştir: "...Ancak hür fikirli insanlardır ki vatanlarına faydalı olabilirler, onlardır ki vatanlarını kurtarıp muhafaza etmek kudretine malik olurlar...."

Ş. Süreyya Aydemir, *Tek Adam*, s. 93.

Verdiği cevaptan, Mustafa Kemal'in,

- I. Özgürlük
II. Vatanseverlik
III. Millet sevgisi

kişisel özelliklerinden hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

7.

Trablusgarp Savaşı'yla ilgili verilen görselden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp ile kara bağlantısı yoktur.
- B) Kuzey Afrika'da Osmanlı varlığı sona ermiştir.
- C) Kuzey Afrika'da manda ve himaye faaliyetleri görülmektedir.
- D) İtalya, Akdeniz ve Ege'de deniz harekâtında bulunmuştur.

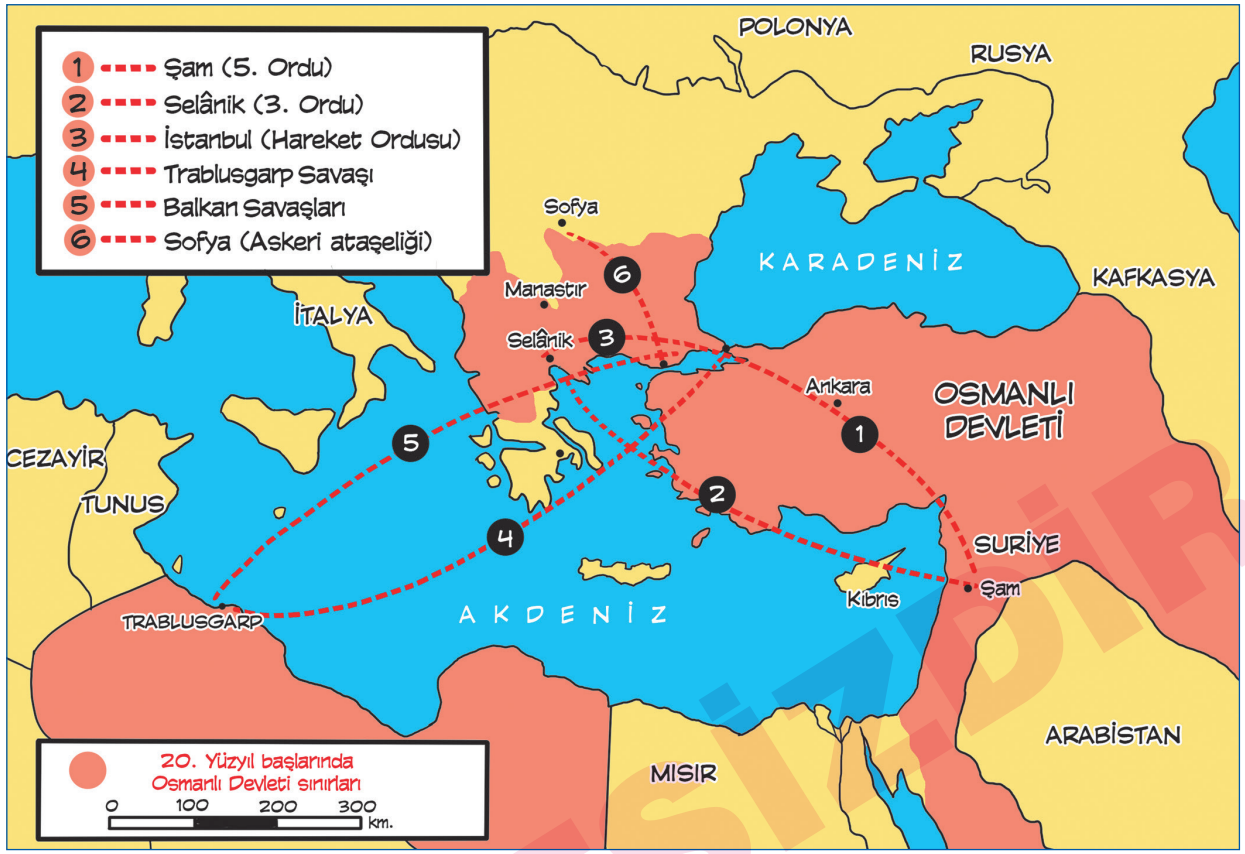
8.

- I. Harp Okulunda okurken arkadaşlarıyla gazete çıkararak Şam'da görev yaparken Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurup ülke sorunlarıyla yakından ilgilenmesi
- II. Askerî Rüştiyede eğitim görürken matematiğe, Askerî İdadide öğrenim görürken hitabet, Fransızca, tarih ve edebiyata ilgi duyması
- III. İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne katıldıktan sonra cemiyetin ileri gelenlerinin tepki göstereceğini bildiği hâlde ordunun siyasetten ayrılması gerektiğini çekinmeden söylemesi

Mustafa Kemal'in hayatıyla ilgili verilen olayların ilgili olduğu kişilik özellikleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Çok yönlülük	İleri görüşlülük	Vatanseverlik
B)	Çok yönlülük	Vatanseverlik	İleri görüşlülük
C)	Vatanseverlik	İleri görüşlülük	Çok yönlülük
D)	Vatanseverlik	Çok yönlülük	Açık sözlülük

9.

Birinci Dünya Savaşı'na kadar Mustafa Kemal'in askerlik hayatının geçtiği yerler görseldeki gibidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlk görev yeri Şam'dır.
- B) Ülkenin farklı yerlerinde görev yapmıştır.
- C) İlk başarısını Trablusgarp'ta kazanmıştır.
- D) Diplomatik görevler de almıştır.

10. Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cephelerden biri de Kafkas Cephesi'ydi. Osmanlı bu cephede zor koşullar altında mücadele ederken bir yandan Ruslar tarafından kışkırtılan Ermeni çeteleriyle de uğraşmıştır. Ermeniler, casusluk faaliyetleriyle Ruslara hizmet etmişler, masum halka saldırılar düzenlemişler, can ve mal kaybına neden olmuşlardır. Bu durum karşısında Osmanlı Devleti 27 Mayıs 1915 tarihinde Sevk ve İskân Kanunu'nu çıkarmıştır. Ruslarla iş birliği yapan, casusluk faaliyetinde bulunan ve katliama girişen Ermeniler, bu kanun kapsamında Osmanlı toprağı olan Suriye'ye zorunlu göçe tabi tutulmuştur.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde, Osmanlı Devleti'nin Ermenilerin zararlı faaliyetlerine karşı hangi alanda önlem aldığı söylenebilir?

- A) Hukuki
- B) Askerî
- C) Dinî
- D) Siyasi

11.

BALKAN SAVAŞLARI ÖNCESİ

I. BALKAN SAVAŞI SONRASI

II. BALKAN SAVAŞI SONRASI

Balkan Savaşları değerlendirildiğinde aşağıdakilerin hangisinde değişim yaşandığı söylenemez?

- A) Osmanlı sınırlarında
B) Balkan haritasında
C) Savaşa giren ülke sayısında
D) Anadolu topraklarında

12.

ÜLKE	BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDAKİ AMACI
İngiltere	Sanayi İnkılabı'nı ilk gerçekleştiren ve en fazla sömürgeye sahip olan devletti. Bu sömürgelerini diğer devletlere kaptırmamak için güçlü bir donanma oluşturmuştu. Osmanlı'nın elindeki Orta Doğu petrol alanlarını ele geçirmeyi amaçlıyordu.
Rusya	En büyük amacı Boğazları ele geçirip sıcak denizlere inmekti. Bu amaçlarla Osmanlı sınırlarında yer alan Slav ve Ortodoksları kendi çıkarları için kıskırttı.
Almanya	Siyasi birliğini geç kurmuştu. Ardından hızla sanayileşmişti. Yeni sömürgeler elde etmek istiyordu.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde I. Dünya Savaşı'nın,

- I. Siyasi
II. Dinî
III. Ekonomik

nedenlerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

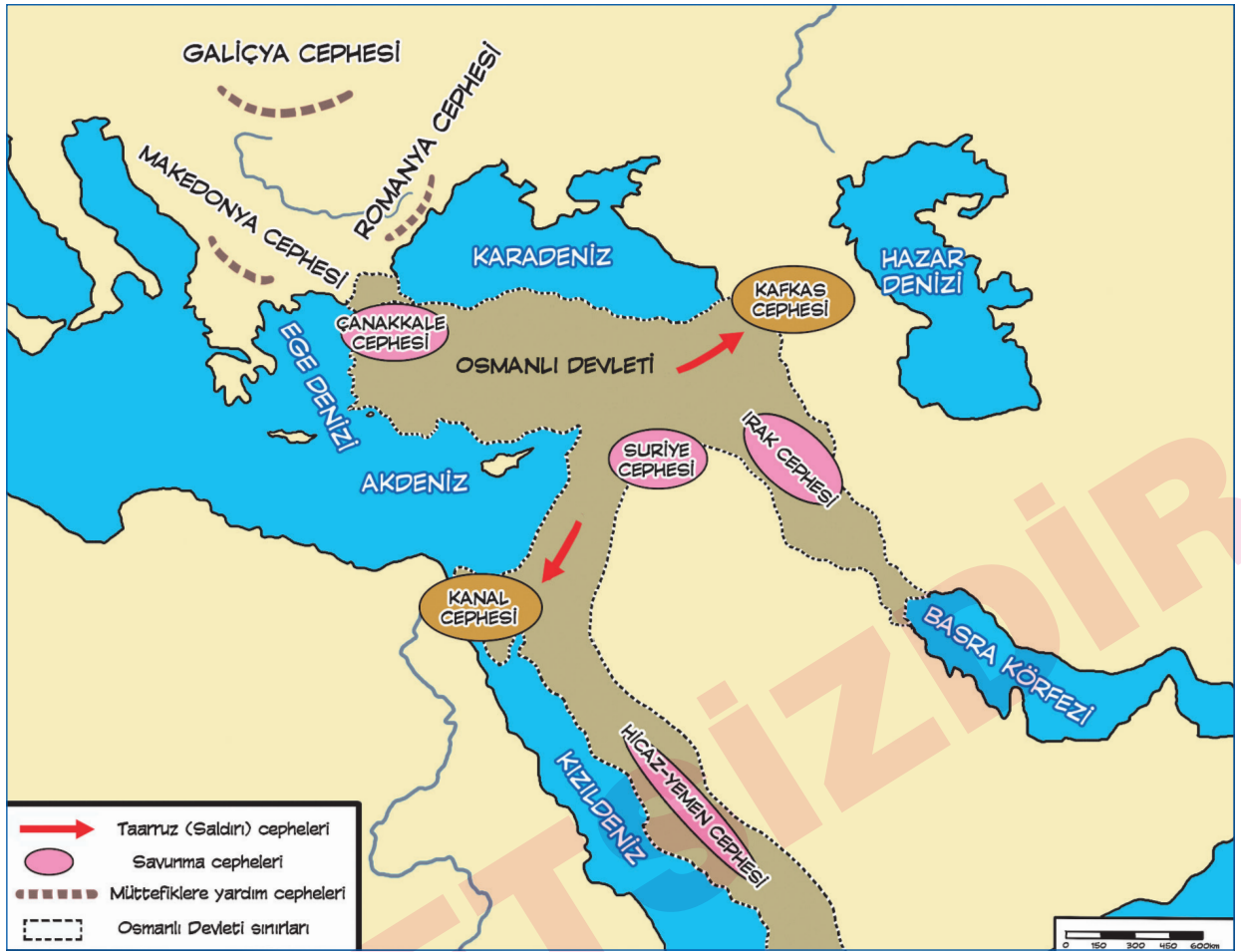
13.

- İstanbul'u işgal ederek Osmanlı Devleti'ni teslim almak
- Karadeniz'e geçip müttefikleri Rusya'ya yardım götürmek

İtilaf Devletleri verilen amaçları gerçekleştirmek için Birinci Dünya Savaşı'nda hangi cepheyi açmıştır?

- A) Kanal
B) Kafkas
C) Irak
D) Çanakkale

14.

Görsel değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı, sınırları dışında da savaşmıştır. B) Cepheler ülke geneline yayılmıştır.
C) Kanal Cephesi, taarruz cephesidir. D) Irak Cephesi'nde başarı kazanılmıştır.

15.

I. Dünya Harbi'nde bu kadar insanın ölmesine harbin ağır masraflara mal olmasına, denizlerde onca ticaret ve savaş gemisinin batmasına başlıca neden, Türkler tarafından bir gece önce atılan o incecik çelik halat ucunda sallanan yirmi altı adet mayındır. Nusrat'ın gizlice döktüğü bu 26 demir kap, savaşın devamı ve dünyanın geleceği bakımından diğer tüm çabalardan daha tam ve daha kesin sonuçtu. Yalnız başına bu mayın engelidir ki Türkiye'yi bir yenilgiden kurtardı ve savaşı uzattı.

Nurdan Baş, *Çanakkale Cephesi Deniz Savaşlarında 18 Mart Kahramanı Cevat (Çobanlı) Paşa*, s. 100-101.

Verilen metin değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Savaşın kazanılmasında Nusrat Mayın Gemisi'nin büyük katkısı olmuştur.
B) Çanakkale Savaşı, Birinci Dünya Savaşı'nda zafer kazanılan tek cephe'dir.
C) İtilaf Devletleri Çanakkale'ye ekonomik amaçlarla saldırmışlardır.
D) Mustafa Kemal ilk askerî başarısını Çanakkale'de kazanmıştır.

16. Osmanlı yöneticileri Birinci Dünya Savaşı'na katılarak şunları hedeflemiştir:

- Son zamanlarda kaybettiği toprakları geri almak
- Kapitülasyonları kaldırmak
- Dış borçlardan kurtulmak

Buna göre Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılarak,

- I. Siyasi
- II. Ekonomik
- III. Dinî

alanların hangilerinde kazanım elde etmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III

17.

...Allah'ın büyüklüğüne bakınız ki 1500 senelik İngiliz Devleti'nin tarihine bu olayı yazdıran ilk defa Türk süngüsüdür. İki seneden beri devam eden Cihan Harbi böyle bir olayı göstermedi. Ordum, Kut karşısında ve Kut'u kurtarmaya gelen İngilizler karşısında şehit ve yaralı olarak 300'ü aşan subay ve 10 bin askerini kaybetti. Fakat buna karşılık bugün Kut'tan 5'i general olmak üzere 481 subayla birlikte yaklaşık 13 bin kişilik ordusunu teslim alıyoruz. Bu teslim aldığımız İngiliz ordusunu kurtarmaya gelen İngiliz ordusuna da 30 bin kayıp verdirerek şu iki toplama yüzeysel olarak bakılırsa cihanı hayretlere düşürecek büyük bir fark görülecek ve tarih de bu olayı yazmakta zorlanacaktır.

Mehmet Nuri Efendi, *Harb-i Umumide Irak Harekatı Kutü'l-Amare*, s. 114.

Kutü'l-Amare Zaferi'nden sonra Halil Paşa'nın orduya hitaben yazdığı tebriknameye göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birinci Dünya Savaşı'nda yaşanmıştır.   B) Tarihe geçecek bir zafer kazanılmıştır.
C) İngiliz ordusu esir alınmıştır.   D) Osmanlı Devleti'nin kazandığı son zaferdir.

18.

Alman ordularının Batı ve Doğu Avrupa'dan geri çekilmesini ve kuvvet dengesini asker kişiliğiyle iyi değerlendiren Mustafa Kemal: "Alman kuvvetleriyle beraber olanlar yenilecektir. Fransa'da katıldığım son manevralardan hatırımda kaldığına göre Fransız ordusunun büyük toplantı yeri güneydedir. Paris üzerine yürümekte olan Alman ordularına karşı hücum beklenebilir..." (Ünsal Yavuz, *Atatürk İmparatorluktan Millî Devlete*, s. 33.)

Mustafa Kemal, I. Dünya Savaşı öncesinde Avrupa'daki devletler arası rekabeti değerlendirerek çıkabilecek bir savaşı Almanların kaybedeceğini doğru tahmin etmişti.

Verilen bilgiler incelendiğinde Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği çıkarılabilir?

- A) İleri görüşlülük   B) Çok yönlülük   C) Açık sözlülük   D) Örgütleyicilik

19. Deniz savaşlarından yenik ayrılan İtilaf Devletleri bu defa Gelibolu Yarımadası'na çıkarma yaparak Boğazları karadan geçme girişiminde bulundu. 25 Nisan 1915 tarihinde General Hamilton komutasındaki İtilaf Devletleri, öncelikle kıyıları ele geçirerek Türk ordusunu geri çekilmeye zorladı. Fakat başta Mustafa Kemal olmak üzere birçok Türk komutan ve askerinin büyük gayreti ve kahramanlıkları sonucu İtilaf Devletleri kara savaşlarında da başarılı olamadı. Anafartalar Grup Komutanlığına atanan Yarbay Mustafa Kemal: *"Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum! Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimize başka kuvvetler ve komutanlar gelebilir."* sözüyle birliklerini harekete geçirmiştir. Mustafa Kemal, Anafartalar, Conkbayırı ve Kocaçimen'de Anzakları geri çekilmeye zorlamış ve Boğazları kurtarmıştır.

Verilen metin değerlendirildiğinde Çanakkale Savaşlarında Mustafa Kemal Paşa'nın hangi yönünün ön plana çıktığı söylenemez?

- A) Vatanseverlik B) Askerî deha C) Liderlik D) Çok cephelilik

20.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI 16. MADDE

Hicaz, Asir, Yemen, Suriye ve Irak'taki kuvvetler en yakın İtilaf Devletleri kumandanlarına teslim olacaktır. Kilikya'daki kuvvetler düzenin korunması için geri çekilecek ve teslim olacaktır.

MUSTAFA KEMAL'İN İTİRAZI

...Suriye ile terk ettiğimiz ve bizimle irtibatı olan hiçbir kıta yoktur. Hicaz'da savaş kuvveti vardır. Onunla telsizle dahi irtibat hâlinde değiliz, Kilikya havalisinin Adana vilayetinin önemli bir parçasını kapsadığı biliniyorsa da sınır tam belli değildir. Bunun açıkça belirtilmesi gerekir.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Mustafa Kemal'in hangisine itiraz ettiği söylenebilir?

- A) Meclisin antlaşmaya onay vermemesine
B) Uluslararası eşitlik ilkesine uyulmamasına
C) Osmanlı Devleti'ne ekonomik sınırlamalar getirilmesine
D) Antlaşmanın her türlü yoruma açık olmasına

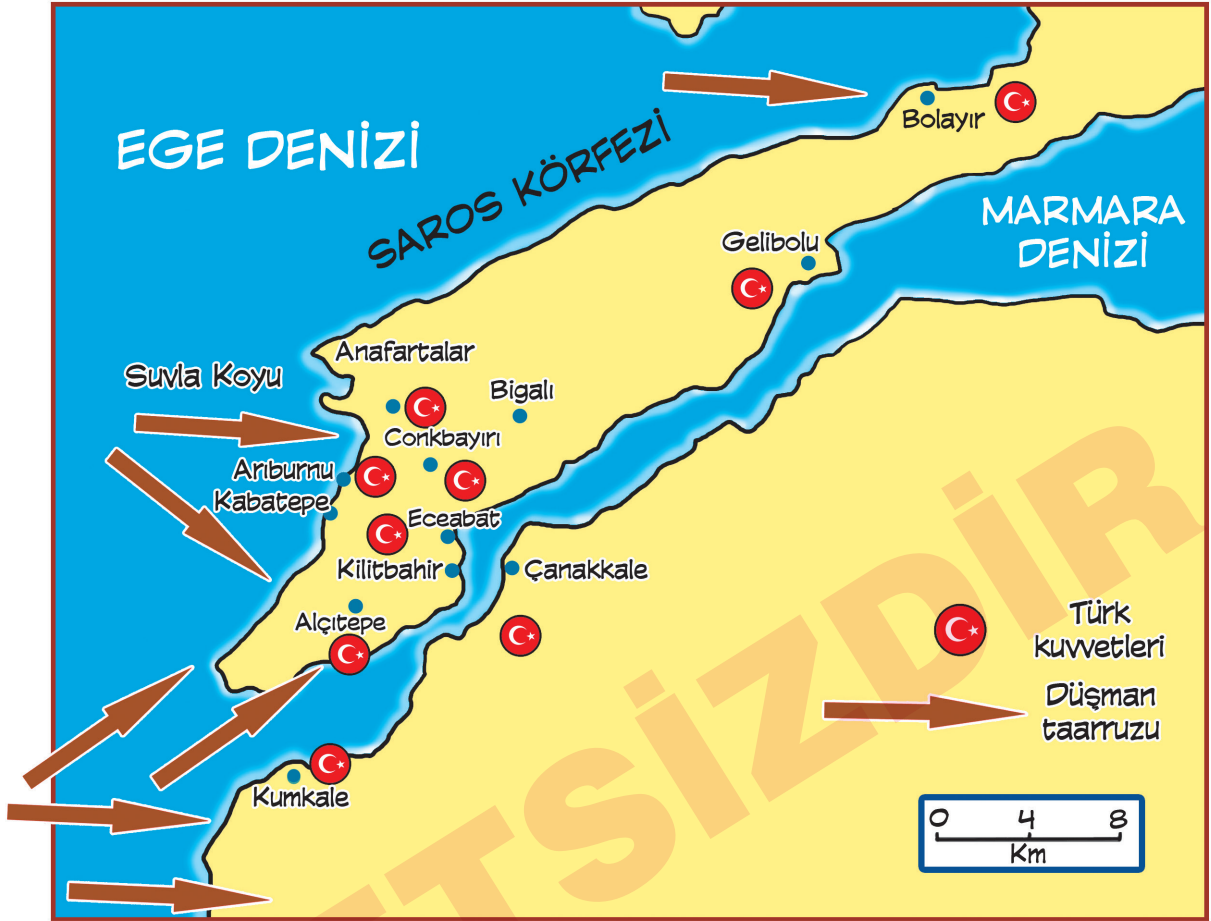
21. I. Dünya Savaşı sonlarına doğru ABD başkanı Wilson, savaşın sonunda 14 maddeden oluşan Wilson İlkelerini açıklamıştır. Bu ilkelere göre savaş sonunda gizli antlaşmalar yapılmayacak, yenilen devletlerden toprak ve savaş tazminatı alınmayacaktır. Devletlerin silahsızlanmaları sağlanacak ve her milletin kendi geleceğini kendisinin belirlemesi kabul edilecektir. Ayrıca uluslararası kalıcı bir barışın sağlanması amacıyla "Milletler Cemiyeti" kurulacaktır. Wilson İlkelerinin 12. maddesinde Türklerin çoğunlukta olduğu bölgelere egemenlik hakkı tanınacağı ancak Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklara da özerklik verileceği belirtilmektedir.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Wilson İlkelerinin amacının hangisi olduğu söylenemez?

- A) Kalıcı barışı sağlama B) Ülkelerin toprak bütünlüğünü koruma
C) Şeffaf diplomasi yürütme D) Sınırları genişletme

22.

Çanakkale Kara Savaşları görselinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Türk cephelerinin büyük kısmı Gelibolu yarımadasındadır.
- B) Türk kuvvetleri savunmada kalmıştır.
- C) Boğazda kazanılan zafer kara savaşlarını uzatmıştır.
- D) Düşman kuvvetleri Anadolu yakasına da çıkarma yapmıştır.

23. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından başlayan işgallere karşı Türk halkı tarafından oluşturulan millî cemiyetlerin özellikleri şunlardır:

- Buldukları yörelerdeki işgal faaliyetlerine karşı kurulmuşlardır.
- Bölgesel nitelikli olarak oluşturulmuşlardır.
- Mücadelede sıklıkla basın yayın yolunu kullanmışlar, halkı harekete geçirmeye çalışmışlardır.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde millî cemiyetler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birlikte hareket etmişlerdir.
- B) Bağımsızlık duygusuyla ortaya çıkmışlardır.
- C) Millî Mücadele'ye destek vermişlerdir.
- D) Millî bilinci uyandırmışlardır.

24. Kilikyalılar Cemiyeti, Çukurova çevresinin Fransızlar tarafından işgal edileceğinin duyulması üzerine 21 Aralık 1918'de İstanbul'da bir araya gelen Çukurovalılar tarafından kurulmuştur. Daha sonra bölgede de şubeler açan ve ilk zamanlarda yayın yoluyla mücadele eden cemiyet, bölgenin işgalinden sonra merkezini Adana'ya taşıdı ve silahlı savunma teşkilatı kurdu.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Kilikyalılar Cemiyeti'nin görselde belirtilen numaralanmış yerlerin hangisinde faaliyet gösterdiği söylenebilir?

- A) IV   B) III   C) II   D) I

25. ■ Boğazlar İtilaf Devletlerine açılacak, Karadeniz'e geçiş serbest olacak, istihkâmlar İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.
- Osmanlı orduları terhis edilecek (sınırın korunması ve iç güvenlik hariç), orduya ait silah, cephane ve askerî taşıtlar İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.
  - Güvenliği sağlamak amacıyla Osmanlı savaş gemileri dışındaki gemiler İtilaf Devletlerine teslim olacak ve İtilaf Devletlerinin gösterdikleri limanlarda gözaltında tutulacaktır.
  - Toros tünelleri, deniz işletmeleri ve demir yolları İtilaf Devletleri kontrolüne bırakılacaktır.
  - Hükûmet haberleşmesi dışındaki telsiz, telefon, telgraf ve kabloları İtilaf Devletleri kontrol edecektir.
  - İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehlikede gördükleri herhangi bir stratejik bölgeyi işgal edebileceklerdir (7. madde).
  - Vilayetsitte'de (Altı Doğu Anadolu ili: Sivas, Erzurum, Bitlis, Van, Diyarbakır, Elazığ) herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebileceklerdir (24. madde).

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın verilen maddeleri değerlendirildiğinde Osmanlı Devleti'ne hangi alanda sınırlama getirdiği söylenemez?

- A) İletişim   B) Askerî   C) Dinî   D) Siyasi

26.

Görselde Millî Kongre Cemiyeti yazı kurulu, bildiri ve gazete hazırlarken görülmektedir.

Buna göre Millî Kongre Cemiyeti'nin mücadelede hangi yolu tercih ettiği söylenebilir?

- A) Basın-yayın   B) Askerî   C) Ekonomik   D) Kültürel

27.

Kuvayimillîye Birliklerinin Hizmetleri		
Düzenli ordu kurulana kadar Yunanlara karşı mücadele ederek düşmanın ilerleyişini yavaşlatmışlardır.	BMM'ye karşı çıkarılan isyanları bastırmışlardır.	Halk arasında millî şuurun canlanmasına yardımcı olmuşlardır.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Kuvayimillîye birliklerinin hangisine katkı sağladığı söylenemez?

- A) Zaman kazandırma   B) Meclisin varlığını koruma
C) Millî bilinci uyandırma   D) Yargılama hizmetlerini yapma

28.

...Erzurum ve Sivas Kongreleri dışında bölgesel olarak Balıkesir Harekât-ı Milliye Kongresi, Alaşehir Harekât-ı Milliye ve Redd-i İlhak Büyük Kongresi, Nazilli Kongresi, Lüleburgaz ve Edirne Kongreleri, Denizli Ulusal Kurulu ve Pozantı Kongresi yapılmıştır. Bu kongrelerde gerek Kuvayimillîye'nin desteklenmesi, gerekse vatanın bağımsızlığının sağlanması yolunda önemli çalışmalar yapılmıştır.

Celal Erikan, *Komutan Atatürk*, s. 332-333.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bölgesel kurtuluş çareleri aranmıştır.   B) Ülke bütünlüğüne öncelik verilmiştir.
C) İşgallere kayıtsız kalınmıştır.   D) Saltanata bağlılık vurgulanmıştır.

29.

...Mustafa Kemal, Erzurum Kongresi'ne katılmak üzere Sivas üzerinden Erzurum'a ulaştı. Mustafa Kemal'e padişahın saray başkatipliğinden memuriyetine son verildiği için İstanbul'a dönmesi bildirildi. Mustafa Kemal ise aynı gün görevlerinden ve askerlik görevinden istifa ettiğini bildirdi. Diğer bir deyişle "sinei millete döndü". Mustafa Kemal artık bir sivilidir. Bu durumda Mustafa Kemal'in en büyük destekçisi Kâzım (Karabekir) Paşa olur. "Emrinizdeyim paşam. Ben, subaylarım, erlerim, kolordum hepimiz emrinizdeyiz..." diyerek Mustafa Kemal'e bağlılığını bildirir. O an hem Mustafa Kemal'in hem de Millî Mücadele'nin tarihinde kader tayin edici bir andır.

Ş. Süreyya Aydemir, *Tek Adam*, s. 116.

Verilen metin değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mustafa Kemal mücadeleye sivil olarak devam etme kararı almıştır.
- B) Kazım Karabekir Millî Mücadele'ye destek vermiştir.
- C) Mustafa Kemal'in çalışmaları İstanbul yönetimini rahatsız etmiştir.
- D) Millî Mücadele'nin askerî safhası başlamıştır.

30.

- Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- Osmanlı Hükûmeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum, milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.
- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- Milletin durumunu göz önünde tutmak ve haklarını dile getirip bütün dünyaya duyurmak için her türlü etki ve denetimden uzak millî bir kurulun varlığı gereklidir.
- Anadolu'nun her yönden en güvenli yeri olan Sivas'ta millî bir kongre tez elden toplanmalıdır.

Amasya Genelgesi'nin verilen maddeleri değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî Mücadele'nin amaç, yöntem ve gerekçesi belirlenmiştir.
- B) Millî egemenlik ilkesine üstü kapalı olarak vurgu yapılmıştır.
- C) İstanbul Hükûmeti'ne ve işgallere karşı çıkmıştır.
- D) İşgallere karşı uzlaşmacı bir tutum benimsenmiştir.

31.

- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.
- Osmanlı Hükûmeti vatani koruyamaz ve istiklali sağlayamazsa geçici bir hükûmet kurulacaktır.
- Kuvayımiliye'yi tek kuvvet olarak tanımak ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır.
- Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyetimizi ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.
- Manda ve himaye kabul edilemez.
- Mebusan Meclisinin hemen toplanması ve hükûmet işlerinin Meclis tarafından kontrol edilmesi gereklidir.

Erzurum Kongresi'nin verilen maddelerinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yönetim sisteminin değişeceğine işaret edilmiştir.
- B) Tam bağımsızlık ilkesine vurgu yapılmıştır.
- C) Osmanlı yönetiminin denetlenmesi planlanmıştır.
- D) Saltanata bağlı kalınması benimsenmiştir.

32. Amasya Genelgesi'nde kararlaştırılan Erzurum Kongresi'nin açılması için çalışmalar başladı. Kongre, Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ve Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyetlerinin öncülüğünde 23 Temmuz'da doğu illerinden gelen 54 delegenin katılımıyla toplandı.

Verilen metin değerlendirildiğinde Erzurum Kongresi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bölgesel amaçlarla toplanmıştır.
- B) Ulusal kararlar alınmıştır.
- C) Kongre başkanlığına Mustafa Kemal seçilmiştir.
- D) Kararları hayata geçirilmiştir.

33. Ankara'nın Temsil Heyeti tarafından Millî Mücadele'nin merkezi olarak seçilmesinde etkili olan özellikleri şunlardır:

- Mebusan Meclisinin toplanacağı İstanbul'a yakın olması
- Batı Anadolu'daki mücadele alanına yakın olması
- Demir yolu ağına sahip olması
- Telgraf hatlarının yer alması

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Ankara'nın hangi alandaki özelliğinin merkez olarak seçilmesinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Askerî
- B) Coğrafi
- C) Ulaşım
- D) İletişim

34. Büyük Millet Meclisi'nin açılmasından sonra onun otoritesini sarsmak isteyen İtilaf Devletleri ve Osmanlı yönetimi değişik isyanlar tertip etmiştir. Bu isyanlara karşı İstanbul Hükümeti'nin yayımladığı ve Millî Mücadele'ye katılanları ve Mustafa Kemal Paşa'yı padişaha karşı hareket edenler olarak gösteren fetvaya karşı Ankara Müftüsü Rıfat (Börekçi) Efendi ve 150 müftünün imzasıyla Millî Mücadele'yi destekleyen fetva yayımlandı. 29 Nisan 1920'de meclis tarafından ayaklananlarla mücadele etmek ve askerden kaçışları önlemek amacıyla Hıyanet-i Vataniye (Vatana İhanet) Kanunu çıkarıldı. Batı Anadolu'daki Kuvayimillîye birliklerine emir verilerek suçluların yakalanıp İstiklal Mahkemelerine teslim edilmeleri istenmişti. Böylece Kuvayimillîye birliklerinin savunma dışındaki yetkilerini sınırlandırarak isyanların bastırılmasında bu birliklerden yararlanılmıştı.

Verilen metin değerlendirildiğinde BMM'nin isyanlara karşı hangi alanda önlem aldığı söylenemez?

- A) Hukuki
- B) Dinî
- C) Askerî
- D) Ekonomik

35. Bu zafer ile Millî Mücadele'nin ve İstiklal Harbi'nin bir cephesi kapanmış, Anadolu İhtilali'nin de 1920 yılı ortalarında geçirdiği tehlikelerden sonra prestiji artmış oluyordu. Asıl harbi batıda yapacak olan Türk ordusu, artık arkası emin şekilde dövülecek ve doğudaki birliklerden bir kısmı Batı Cephesi'ne nakledilecekti. Bunlardan başka Rusya'dan gelecek yardımlar için yol açılmış bulunuyordu.

Sabahattin Selek, *Ulusal Kurtuluş Savaşı*, c. I, s. 311-312.

Verilen metin değerlendirildiğinde Doğu Cephesi'nde kazanılan zaferin sonuçları arasında hangisi sayılamaz?

- A) Millî Mücadele'deki cephe sayısı azalmıştır.
- B) Zaferin Batı Cephesi'ne de etkisi olmuştur.
- C) TBMM'nin saygınlığı artmıştır.
- D) Misakımillî tamamlanmıştır.

36.

Sevr Antlaşması görsel incelendiğinde İtilaf Devletlerinin hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Ülke bütünlüğünü bozma
- B) Egemenlik haklarına son verme
- C) Uluslararası eşitliği koruma
- D) Bağımsızlık haklarına saygı duymama

37.

- Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü, ayrılmaz bir bütündür.
- Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir.
- Millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen her türlü siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır.
- Azınlıkların hakları, yabancı devletlerdeki Müslümanların da aynı haklardan yararlanmaları şartı ile tanınacak ve sağlanacaktır.

Misakımillî Kararları değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisinin benimsendiği söylenemez?

- A) Halk iradesinin belirleyici olması amaçlanmıştır.
- B) Millî sınırlar çizilmiştir.
- C) Uluslararası eşitliğe vurgu yapılmıştır.
- D) Düşmanla uzlaşılması tavsiye edilmiştir.

38. Güney Cephesi'ndeki Fransız işgali üzerine Kilis Kuvayımilliye Komutanlığına getirilen Şahin Bey, Fransız Komutanlığına da şu mektubu yazmıştır: "Kırlı ayaklarınızın bastığı şu toprakların her zerresinde Türk kanı vardır. Her bucağında bir atanın mezarı vardır. Eski zamanlardan beri Türkler bu topraklarda yaşamaktadır. Türk bu topraklara, bu topraklar da Türk'e ısındı, kaydandı. Sadece siz değil, bütün dünya bir araya gelse bizi bu topraklardan ayıramaz. Sonra sen, Türk esir yaşamaz, diye duymadın mı? Namus ve hürriyeti için ölüme atılmak bize, ağustos ayı sıcaklığında soğuk su içmekten daha tatlı gelir. Sizler canı kıymetli insanlarsınız. Bize çatmayınız. Bir an evvel topraklarımızdan savuşup gidiniz. Yoksa kıyarız canınıza."

Metin değerlendirildiğinde Şahin Bey için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bağımsızlığına düşkündür. B) Vatanseverdir.
C) Milliyetçidir. D) Uzlaşmacıdır.

39. Fuat Paşa'ya, kısa bir görüşmeden sonra, alabileceği yeni görevi söyledi. Mennuniyetle kabul etti. Böylece 1920 yılı Kasım'ının sekizinci günü "düzensiz teşkilat fikir ve siyasetini yıkma kararı" faaliyet ve uygulama alanına konulmuş oldu.

Nutuk, s. 344.

Metinde geçen altı çizili ifadeyle aşağıdakilerden hangisinin belirtildiği söylenebilir?

- A) Kuvayımilliye'den düzenli orduya geçilmesinin
B) Mebusan Meclisinin ardından BMM'nin açılmasının
C) Tüm millî cemiyetlerin tek bir çatı altında toplanmasının
D) BMM'ye karşı düzenlenen isyanların önlenmesinin

40. ...Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makus (ters) talihini de yendiniz. Düşman çizmesi altındaki kara yazılı topraklarımızla birlikte bütün vatan bugün, en kıyıda köşede kalmış yerlerine kadar zaferinizi kutluyor.

M. Kemal Atatürk, Nutuk, s. 776.

Mustafa Kemal Paşa'nın 1 Nisan 1921'de II. İnönü Savaşı'nın ardından Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'ya verilen telgrafi çekmiştir.

Telgrafta, zaferin hangi alanda getirdiği kazanım belirtilmiştir?

- A) Ekonomik B) Siyasi C) Kültürel D) Manevi

41. Millî Mücadele'nin Askerî Safhası Bu süreçte düşmanlarla cephede mücadele edilmiştir.
Millî Mücadele'nin Diplomatik Safhası Bu süreçte sorunların barışçıl yöntemlerle ve müzakereler yoluyla çözülmesi için görüşmeler yapılmıştır.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde, aşağıdaki gelişmelerden hangisi Millî Mücadele'nin diplomatik safhasına ait olabilir?

- A) Büyük Taarruz'un başarıyla sevk edilmesi ve kazanılması
B) Birinci İnönü Savaşı'nda düşmanın durdurulması
C) Kütahya-Eskişehir Savaşlarında Türk ordusunun çekilmesi
D) Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması

42.

“İnönü Muharebe Meydanı'nın gökyüzünde yükselen zafer güneşi, Türk milletinin yüksek fazilet ve maneviyatının tezahürüdür. Birinci İnönü Zaferi, Türk istiklalinin ilk zafer müjdecisi olmuştur.

Atatürk'ün *Söylev ve Demeçleri*, s. 347.

Mustafa Kemal Paşa ifadesinde İnönü Zaferi'nin hangisine olan inancı artırdığını belirtmiştir?

- A) Millî egemenliğe   B) Saltanata   C) Bağımsızlığa   D) Çağdaşlığa

43.

...Ulusumuzu esir etmek isteyen düşmanları ne olursa olsun yeneceğimize olan iman ve güvenim, bir dakika olsun sarsılmamıştır. Bu dakikada, bu tam inancımı yüce kurulunuza karşı, bütün millete karşı ve bütün dünyaya karşı ilan ederim...

M. Kemal Atatürk, *Nutuk*, s. 821.

Mustafa Kemal mecliste başkomutanlık yetkisinin kendisine verilmesi üzerine yukarıdaki konuşmayı yapmıştır.

Konuşmadan, Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangisi çıkarılabilir?

- A) Yersiz acıma gücünü kontrol   B) Askerî deha
C) Kararlılık   D) İleri görüşlülük

44.

Büyük Taarruz başarıyla devam ederken Türk ordusunun başarılı olduğunu gören İtilaf Devletleri devreye girerek ateşkes teklifinde bulundu. Bir telgraf göndererek Mustafa Kemal'den randevu talep ettiler. Mustafa Kemal Paşa onlara 9 Eylül'de İzmir'de görüşebileceğini söyledi. Bu durumu Nutuk'ta şöyle ifade etmiştir: “Ben söz verdiğim gibi 9 Eylül'de oradaydım ama onlar yoktu.”

Verilen metinden, Mustafa Kemal Paşa'nın kişilik özelliklerinden,

- I. Kararlılık
II. İleri görüşlülük
III. Çok cephelilik

hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

45.

Sakarya Savaşı'nda Yunanların yüz kilometrelik bir cephe hattından saldırması üzerine, Mustafa Kemal Paşa, Türk ordusunun çizgiye bağlı savunma hatları ile başarılı olamayacağını görmüş ve savaş taktiğini değiştirerek şu emri vermiştir: “Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O sath bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı, vatandaşın kanıyla sulanmadıkça düşmana terk olunamaz. Onun için küçük büyük her birlik bulunduğu mevziden atılabilir ama küçük büyük her birlik ilk durabildiği noktada yeniden düşmana karşı cephe kurup savaşı sürdürür.” Bu taktik savaşın kaderini değiştirmiş, beklemediği bir direnişle karşılaşan Yunan ordusu ağır kayıp vererek geri çekilmiştir.

Verilen metinden, Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangisi çıkarılamaz?

- A) Askerî deha   B) İleri görüşlülük   C) Kararlılık   D) Çok yönlülük

46. Mustafa Kemal, başkomutanlık yasama yetkisini kullanarak 7-8 Ağustos 1921'de Tekâlifimillîye Emirlerini (Millî Vergi Emirleri) yayımlamıştır. Tekâlifimillîye Emirleriyle vatani için sorumluluklarını yerine getiren Türk milleti, sadece bu emirleri uygulamakla kalmamış vatanseverliğin, millî birlik ve beraberliğin, millî dayanışmanın ve fedakârlığın güzel örneklerinden birini bütün dünyaya göstermiştir. Halkın, ordusuna yaptığı destek sadece Sakarya Savaşı ile sınırlı kalmamış, Millî Mücadele'nin sonuna kadar devam etmiştir

Bu durum Türk halkının hangisine verdiği öneme kanıt olarak sunulamaz?

- A) Birlik ve beraberliğe   B) Bağımsızlığa   C) Fedakârlığa   D) Millî egemenliğe

47. ■ Sivas Kongresi'nde manda ve himayeyi savunanları ikna etmesi
■ Kütahya-Eskişehir Savaşlarının ardından BMM'de oluşan karamsar havayı dağıtması

Verilen olaylarda Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Askerî deha   B) İleri görüşlülük   C) Hitabet   D) Çok yönlülük

48.

Şimdiye kadar takip edilen tahsil ve terbiye usullerinin milletimizin gerilemesinde en önemli etken olduğu kanaatindeyim. Onun için bir millî terbiye programından bahsederken eski devrin hurafelerinden, doğuştan sahip olduğumuz özelliklerimizle hiç ilgisi olmayan fikirlere, Doğu ve Batı'dan gelen bütün tesirlerden uzak millî ahlak ve tarihimize uygun bir kültür kastediyorum. Çünkü millî dehamızın tam gelişmesi böyle bir kültür ile temin olunabilir. Herhangi bir yabancı kültür, şimdiye kadar takip edilen yabancı kültürlerin sebep olduğu yıkımı tekrar ettirebilir. Kültür temel ile uyumludur, o temel de milletin ahlakıdır. Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken onlara özellikle varlıklarıyla, haklarıyla çatışan yabancı unsurlarla mücadele etme lüzumu ve millî fikirleri müdafaa etme mecburiyeti öğretilmelidir.

Maarif Kongresi'nde yaptığı konuşma değerlendirildiğinde Mustafa Kemal'in istediği eğitim sistemi için,

- I. Çağdaş
II. Millî
III. Bağnaz

hangilerini benimsediği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III

49. Sakarya Savaşı'nın ardından Yunan ordusunun taarruz gücü kırılmıştı. Artık yapılması gereken genel bir taarruza girişip düşmanı yurttan atmak. Bunun için Türk ordusu hazırlıklara başladı. Taarruz hazırlıkları bir yıl sürdü.

Bu durumun temel nedeni için,

- I. Orduyu toparlamak ve ordunun ihtiyaçlarını karşılamak
II. Düşmanla uzlaşmak
III. Askerlere taarruz eğitimi vermek

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız III   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

50.

Türk Milletinin Şanlı Tarihinin Dönüm Noktası: 30 Ağustos

Mustafa Kemal Paşa komutasındaki Türk ordusunun zaferi ile sonuçlanan Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi, dünya tarihinin gördüğü en büyük kahramanlık destanlarından biri olarak tarihe geçti.

TÜRK MİLLETİNİN BÜYÜK ZAFERİ 30 AĞUSTOS

1919

Birinci Dünya Savaşı sonrası İtilaf Devletleri Anadolu'yu işgale başladı, ordusunun cephanesi elinden alınan Türk milleti zor durumda bırakılmaya çalışıldı.

İtilaf donanması İstanbul'a, Fransızlar Adana'ya, İngilizler Urfa, Maraş, Samsun ve Merzifon'a, İtalyanlar Antalya ve Anadolu'nun güneybatısına yerleşti.

15 MAYIS 1919

İtilaf Devletlerinin izniyle Yunan ordusu İzmir'e çıkarma yaptı.

Türk milleti, tarih boyunca gösterdiği "millet olma bilinci" içerisinde işgallere karşı Kuvayımilliye hareketini başlattı.

27 Ağustos'ta Afyonkarahisar, 30 Ağustos'ta Kütahya'nın kurtuluşlarını 1 Eylül'de Gediz, 3 Eylül'de Emet ve Tavşanlı'nın kurtuluşları izledi. 9 Eylül'de İzmir'de Yunan ordusunu denize döken Türk ordusu, Mustafa Kemal Paşa'nın emrini büyük bir başarıyla yerine getirdi.

1920

TBMM'nin açılması üzerine işgal güçleri tüm baskıcı politikalarını Atatürk ve silah arkadaşları üzerine yoğunlaştırdı, özellikle Batı Cephesi'nde hareketlilik başladı.

23 AĞUSTOS 1921 - 13 EYLÜL 1921

Yunan ordusu Sakarya'da 22 gün 22 gece süren kanlı çarpışmaların ardında durduruldu.

26 AĞUSTOS 1922

Düşman ordusunu tamamen yurttan atmak amacıyla bir yıl kadar süren hazırlık döneminden sonra Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, Büyük Taarruz'u başlattı.

Topçu ateşleriyle şafak vakti başlayan hareketin devamında, Türk askeri, düşman işgalindeki tüm noktaları birer birer ele geçirdi.

30 AĞUSTOS 1922

Büyük Taarruz, Dumlupınar'da Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nin kazanılmasıyla sonuçlandı.

Ardından Mustafa Kemal Paşa, birliklere "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!" emrini verdi.

Görselden hareketle,

- I. Türk ordusu Sakarya Savaşı'na kadar savunmada kalmıştır.
- II. Büyük Taarruz, Mustafa Kemal tarafından başarıyla yönetilmiştir.
- III. Ülkedeki tüm düşman işgali sona ermiştir.

hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III